

METSO- yhteistoimintaverkoston seuranta 2017

Kaisu Aapala, Susanna Anttila & Marjatta Hytönen

Suomen ympäristökeskus & Luonnonvarakeskus

20.6.2018

Sisällys

1 Johdanto.....	2
2 Päättyneen verkostohankkeen tulokset	3
2.1 METSO-kätköily (2016 - 2017).....	3
Käytännön toteutus ja viestintä	3
Pysyvät toimintamallit	3
3 Jatkavien verkostohankkeiden tulokset.....	4
3.1 Suuret petolinnut metsien monimuotoisuuden osana – työkaluja metsänomistajille ja metsäammattilaisille (2016 - 2018).....	4
Käytännön toteutus ja viestintä	4
Pysyvät toimintamallit	5
3.2 Metsänomistajien luontoverkosto (2016 - 2019)	6
Käytännön toteutus ja viestintä	6
Pysyvät toimintamallit	6
3.3 Kuusamon yksityismetsien luontohelmet tutuiksi (2017 - 2019)	7
Käytännön toteutus ja viestintä	7
Pysyvät toimintamallit	7
4 Johtopäätökset ja kehittämisideat.....	8
5. Viitteet	9

1 Johdanto

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2008–2025 (METSO-ohjelma) yhteistoimintaverkostoissa on tavoitteena turvata toisiinsa kytkeytyneiden metsien monimuotoisuutta ja edistää maaseudun elinvoimaisuutta, elinkeinoja, virkistyskäyttöä tai muuta metsien monikäyttöä. Verkostohankkeita koordinoivat yleensä metsä-, ympäristö- tai maaseudun kehittämiseen keskittyvät organisaatiot, mutta ne voivat myös toimia puhtaasti metsänomistajalähtöisesti. Ideana on muodostaa uusia kumppanuuksia ja käytännönläheisiä toimintatapoja metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi. Verkostoissa pyritään myös luomaan pysyviä, paikallisia ja alueellisia toimintamalleja ja -tapoja. Yhteistoimintaverkosto on yksi METSO-ohjelman toimenpiteistä. METSON kokeiluvaiheen verkostot (4 hanketta vuosina 2004–2006) mukaan lukien tähän mennessä on rahoitettu yhteensä 25 yhteistoimintaverkostohanketta (www.metsonpolku.fi; Primmer & Keinonen 2006; Kuusela ym. 2014; Hytönen 2017).

Vuonna 2017 käynnissä oli neljä verkostohanketta. Hankkeita rahoittivat ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö yhteensä noin 160 000 eurolla. Yksi hankkeista päättyi vuoden lopussa (Taulukko 1) ja kolme jatkoi seuraavalle vuodelle (Taulukko 2).

Tässä seurantaraportissa vedetään yhteen verkostohankkeiden toimintaa ja tuloksia vuodelta 2017. Seuranta perustuu verkostojen ministeriöille toimittamiin väli- ja loppuraportteihin.

Taulukko 1. Vuonna 2017 päättynyt METSO-yhteistoimintaverkosto.

Verkoston nimi	Toteuttaja	Hankekausi
METSO-kätköily	Suomen metsäkeskus	2016 - 2017

Taulukko 2. Vuonna 2018 jatkavat METSO-yhteistoimintaverkostot.

Verkoston nimi	Toteuttaja	Hankekausi
Suuret petolinnut metsien monimuotoisuuden osana – työkaluja metsänomistajille ja metsäammattilaisille	Luonnontieteellinen keskusmuseo (Luomus)	2016 - 2018
Metsänomistajien luontoverkosto	Koppelo ry	2016 - 2019
Kuusamon yksityismetsien luontohelmet tutuiksi	Suomen metsäkeskus	2017 - 2019

2 Päätyneen verkostohankkeen tulokset

2.1 METSO-kätköily (2016 - 2017)

Käytännön toteutus ja viestintä

Hankkeen tavoitteena oli lisätä METSO-ohjelman ja -kohteiden tunnettavuutta edistämällä luontomatkailua ja siihen liittyvää yritystoimintaa. Hankkeessa testattiin METSO-kohteiden soveltuvuutta virkistys- ja luontomatkailukohteina geokätköilystä tutun konseptin avulla. Samalla innostettiin nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan luonnossa ja lisättiin heidän tietoisuuttaan luonnosta ja METSO-ohjelmasta. Hankkeen pilottialueina oli Tahko, Pisa ja Vuorilampi Pohjois-Savosta, Koli ja Pyhäselkä Pohjois-Karjalasta sekä Konnevesi ja Himos Keski-Suomesta.

Partiolaisille ja 4H-liitoille järjestettiin ideakisa kätkön ulkoasusta ja rakenteesta. Partiolaiset ja 4H-nuoret myös rakensivat kätköt ja veivät ne maastoon. Kätköjä testasivat Nilsin yhteiskoulun eräkurssi ja Kuopion partiolaiset. Hankkeen aikana perustettiin kaikkiaan 54 METSO-kätköä sekä pysyvästi suojelluille alueille että ympäristötukikohteille. Kätköihin sijoitettiin lokikirjat ja lyhyet METSO-kohdekuvaukset. Kätköissä on QR-koodit, joista toisen kautta saa tietoa kohteesta ja toisesta pääsee Metsonpolku-sivuille. Kätköt on hyväksytty www.geocache.fi -sivulle.

Hankkeen omien nettisivujen (www.metsakeskus.fi/metso-katkoily) lisäksi toiminnasta on viestitty lehdistötiedotteilla, ja hanke on saanut näkyvyyttä sekä valtakunnallisessa että paikallismediassa. METSO-kätköily on ollut esillä myös hankekumppanien sivuilla, mitä kautta se on tavoittanut laajan joukon käyttäjiä. Pilottialueiden matkailuyrittäjille tehtiin markkinoinnin avuksi tiedote METSO-kätköilystä.

Pysyvät toimintamallit

METSO-kätköilyn toimintamalli sopii myös muualle Suomeen. Hyödyntämällä mallina pilottihankkeessa kehitettyä kätkörakennelmaa ja tehtyjä kohdekuvauksia voidaan saada maantieteellisesti kattava METSO-kohteiden esittelyverkosto läpi Suomen. Kätköihin sijoitettujen QR-koodien avulla voidaan vaivattomasti jakaa lisätietoa kiinnostuneille sekä METSO-elinympäristöistä että koko METSO-ohjelmasta.

Perustetut METSO-kätköt toimivat jatkossa METSO-elinympäristöjen tutustumiskohteina. Geokätköilijöiden lisäksi kohteita voivat hyödyntää myös metsänomistajat ja metsäammattilaiset METSO:n tutustumiskohteina ja opettajat koululaisten metsäpäivien kohteina. METSO-kätköily täydentää paikallisten luontomatkailuyritysten palvelutarjontaa.

Toiminnan pysyvyyden kannalta tärkeitä asioita ovat hankkeessa olleet onnistunut ja pitkäjänteinen viestintä, sopivien kohteiden löytyminen (maanomistajan suostumus) ja aihepiiriin markkinointiin sitoutuneet yhteistyötahot (mm. matkailuyrittäjät, partiolaiset ja 4H-liitto).

Onnistumiset	Haasteet / kehittämistarpeet
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö hankekumppaneiden kesken on toiminut hyvin • Nuoret saatiin mukaan: partiolaiset ja 4H-kerholaiset osallistuivat kätköjen suunnitteluun, rakentamiseen ja maastoon viemiseen • Geokätköilijät ovat ottaneet kätköt käyttöön kaikilla alueilla ja kävijäpalaute on ollut hyvää • Valtaosa maanomistajista suhtautui myönteisesti ja antoi määräaikaisen luvan kätkön sijoittamiseen mailleen • METSO-kätköily sai hyvän vastaanoton pilottialueen luontomatkailuryyksiltä • Näkyvyys paikallisessa ja valtakunnallisessa mediassa 	<ul style="list-style-type: none"> • Geokätköilyyn liittyvät käytännön haasteet, kuten <ul style="list-style-type: none"> ○ ideakilpailun toteutuksen vaikeus, koska geokätköily ei ollut nuorille tuttua ○ kätköjen hyväksyminen www.geocache.fi sivuille vei ennakoitua enemmän aikaa ○ muiden kätköjen sijainti voi estää sijoittamisen suunnitellulle paikalle

3 Jatkavien verkostohankkeiden tulokset

3.1 Suuret petolinnut metsien monimuotoisuuden osana – työkaluja metsänomistajille ja metsäammattilaisille (2016 - 2018)

Käytännön toteutus ja viestintä

Hankkeen tavoitteena on edistää helposti toteutettavia ja kustannustehokkaita keinoja ja toimintamalleja, joilla tuetaan metsäpetolintujen (kana-, hiiri- ja mehiläishaukka) ja samalla muiden varttunutta metsää suosivien lajien esiintymistä talousmetsämaisemassa. Tietoa ja toimintamalleja jaetaan metsäalan ammattilaisille ja maanomistajille.

Hankkeessa on laadittu ohjeet haukan pesäalueen vapaaehtoisesta säästämisestä ja sopivasta metsänkäsittelystä haukanpesien ympäristössä sekä haukoille tulevaisuudessa sopivien pesäpuiden tunnistamisesta ja säästämisestä kasvatushakuissa. Ohjeet julkaistiin netissä (www.luomus.fi/fi/pesapaikkojen-saastaminen, www.luomus.fi/fi/sopivia-pesapuita, www.metsakeskus.fi/tausta-aineistot) ja niistä tiedotettiin. Ohjeista uutisoitiin laajasti eri medioissa ja niiden sisältöä esiteltiin Euroopan lintutieteilijöiden kongressissa Turussa. Petolinturengastajilta saatuja kuvia haukanpesistä, poikasista ja pesäpuista on koottu metsänomistajien ja metsäammattilaisten tueksi nettisivuille www.luomus.fi/fi/pesapaikkojen-saastaminen ja www.luomus.fi/fi/sopivia-pesapuita.

Lisäksi hankkeessa pyritään luomaan haukkametsän tunniste, jonka avulla voidaan metsävaratiedoista paikantaa maisemasolla haukoille sopivia pesämetsiä. Työ on käynnistynyt gradutyönä Keski-Suomesta yksityismaiden metsävaratietojen ja saman alueen haukanpesäaineiston käsittelyllä. Tunnisteen luomiseen on haettu lisärahoitusta hankkeen ulkopuolelta.

Vuonna 2018 hankkeen päätavoite on varmistaa pesätiedon kulku Luomuksesta Suomen metsäkeskukseen ja edelleen metsänomistajalle. Sen vuoksi hankkeessa keskitytään Metsäkeskuksen järjestelmien kehitystyöhön. Lisäksi saatetaan loppuun haukanpesien huomiointiohjeen jalkautus Pohjois-Karjalassa ja haukkametsätunnisteeseen liittyvä gradu valmistuu.

Pysyvät toimintamallit

Onnistuessaan hankkeella on sekä välittömiä että pitkän aikavälin monimuotoisuusvaikutuksia. Välittömiä vaikutuksia ovat haukkojen pesäpaikkojen säilyminen pidempään asumiskelpoisina. Pitkällä aikavälillä metsiin voi muodostua lisää haukoille sopivia pesäpuita kasvatusmetsien varttuessa. Haukkojen pesintöjen parempi onnistuminen näkyy myönteisenä kehityksenä haukkakannoissa vasta vuosien viiveellä.

Hankkeessa tuotetut ohjeet on laadittu siten, että haukan pesäalueen huomiointi tai pesäpuiksi sopivien puiden jättäminen metsiin onnistuu niin ammattilaisilta kuin maallikoiltakin. Ohjeet ovat kaikkien saatavilla netissä, myös hankkeen päätyttyä. Metsäammattilaisille ohjeet leviävät jatkossa mm. nettisivujen, Monimetsä –hankkeen (2016-2018, www.metsakeskus.fi/monimetsa-hanke) koulutustilaisuuksien ja haukanpesän huomiointin osalta tulevaisuudessa myös Suomen metsäkeskuksen paikkatietojärjestelmien kautta. Haukanpesien huomiointiohjeen jalkautusta metsänomistajille on pilotoitu Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa ottamalla yhteyttä niihin metsänomistajiin, joiden maalla on haukan pesä ja kertomalla pesän huomiointiohjeista.

Positiiviset monimuotoisuusvaikutukset edellyttävät metsänomistajien ja metsäammattilaisten myönteistä suhtautumista haukkojen pesäalueiden huomiointiin sekä hankkeessa tuotettujen ohjeiden laajamittaista ja pysyvää käyttöönottoa. Tiedon kulku metsänomistajille petolintujen pesien sijainnista sekä pesien huomiointiohjeesta tulee varmistaa. Samoin tulee varmistaa ohjeiden pysyvyys samalla sivustolla. Haukkametsän tunnistetta voidaan sen valmistuttua soveltaa valtakunnallisesti.

Onnistumiset	Haasteet / kehittämistarpeet
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyöverkoston luominen ja eri tahojen myönteinen suhtautuminen hankkeen aihepiiriin • Yhteistyö Monimetsä-hankkeen kanssa • Metsänomistajien myönteinen suhtautuminen • Valtakunnallisten ohjeiden laatiminen ja julkaiseminen yhteistyössä hankeosapuolten kesken • Onnistunut viestintä ohjeista • Haukkametsätunnisteeseen liittyvä gradutyö eteni aineistoviiveestä huolimatta 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjeiden jalkauttamisen varmistaminen • Haukkametsätunnisteen luomisen viivästyminen aineiston saatavuusongelman vuoksi • Lisärahoituksen saaminen haukkametsätunnisteen valtakunnalliseen soveltamiseen (haukkametsäverkosto)

3.2 Metsänomistajien luontoverkosto (2016 - 2019)

Käytännön toteutus ja viestintä

Hankkeen tavoitteena on koota verkosto metsänomistajista, joiden metsätalouteen kuuluu tavallista laajemmin omaehtoinen luontoarvojen tunnistaminen sekä niiden säästäminen ja hoitaminen. Hanke tarjoaa metsänomistajille vertaistukea ja järjestää yhteisiä retkeilyjä. Hankkeessa myös kartoitetaan tilojen luontoarvoja sekä tarjotaan neuvontaa niiden hoidossa ja turvaamisessa. Hankkeessa on järjestetty kaksi kaikille avointa retkeilyä, joihin osallistui yhteensä 45 henkilöä. Lisäksi on organisoitu kaksi kutsuvierasretkeilyä, joihin osallistui yhteensä 25 henkilöä. Verkostoon on liittynyt vuoden 2017 loppuun mennessä noin 160 metsänomistajaa. Luontoarvoja on kartoitettu noin 1 700 hehtaarin alalta.

Verkostolla on omat blogisivut (<http://metsanomistajienluontoverkosto.blogspot.fi/>) ja suljettu facebook-ryhmä, jossa on tällä hetkellä 106 aktiivista jäsentä. Hanke on viestinyt retkeilyistä paikallismediassa, ja retkeilyistä on tehty muutama lehtijuttu. Hankkeen luonteeseen ja tavoitteisiin ei kuulu tavoitella suurta medianäkyvyyttä vaan aktivoida paikallisia metsänomistajia.

Vuonna 2018 luontoverkostohankkeessa mm. laajennetaan metsänomistajien verkostoa, tiedotetaan eri viestintäkanavissa, tehdään sähköinen julkaisu sekä järjestetään retkiä. Hankkeen tavoitteena on myös viedä metsänomistajien luontotietoa Suomen metsäkeskuksen Metsään.fi-palveluun.

Pysyvät toimintamallit

Hankkeen vetäjä Koppelo-yhdistys aikoo jatkaa verkoston toimintaa ja metsäretkeilyä vapaaehtoisvoimin hankkeen päättymisen jälkeen. Yhteydenpito metsänomistajien välillä on vaivatonta mm. facebook-ryhmän välityksellä, eikä se vaadi merkittävää jatkorahoitusta tai hankebyrokratiaa. Luontoarvojen kartoittaminen ja tietojen tallentaminen sen sijaan edellyttävät resursseja. Tältä osin jatkuvuutta parantaa hankekauden aikainen yhteistyö Suomen metsäkeskuksen kanssa Metsään.fi -palvelun kehittämisessä.

Onnistumiset	Haasteet / kehittämistarpeet
<ul style="list-style-type: none">• Verkoston tasainen laajentaminen• Verkoston aktiiviset metsänomistajat• Retkeilyille osallistujien suuri määrä• Näkyvyyttä sosiaalisen median ja lehtikirjoitusten kautta• Yhteistyö Metsäkeskuksen kanssa luontoarvotietojen tallentamiseksi Metsään.fi-palveluun	<ul style="list-style-type: none">• Retkien ajoittaminen niin että saataisiin laaja osanotto, ihmisten tavoitettavuus• Taloudellisesti suuntautuneiden metsänomistajien tavoittaminen

3.3 Kuusamon yksityismetsien luontohelmet tutuiksi (2017 - 2019)

Käytännön toteutus ja viestintä

Hankkeen tavoitteena on edistää luontomatkailua Kuusamon yksityismetsissä sekä lisätä METSO-ohjelman ja yksityismaiden luontokohteiden tunnettavuutta. Hankkeessa sovitetaan yhteen monimuotoisuuden turvaamista ja luontomatkailua yhteistyössä metsänomistajien, matkailuyrittäjien sekä metsä- ja ympäristöviranomaisten kanssa. Luontokohteita omistaviin metsänomistajiin ja luontomatkailuyrittäjiin on otettu yhteyttä ja mm. järjestetty neljä tiedotus- ja keskustelutilaisuutta Kuusamossa.

Hankkeessa suunnitellaan lähes parikymmentä luontomatkailuun sopivaa retkeilyreittiä, joiden varrella esitellään yksityismaiden luontokohteita ja metsätaloutta. Kahdeksan retkeilyreittoa maastosuunnitelmat ovat valmiina. Luontomatkailuyrittäjille tuotetaan kohteista kartat ja tehdään kuvaukset maastossa. Metsänomistajilta kerätään tietoa paikkoihin mahdollisesti liittyvistä tarinoista. Lisäksi tuotetaan yksityisten metsänomistajien ja luontomatkailuyrittäjien käyttöön sopimusmalli luontokohteiden matkailukäytöstä.

Hankkeesta on tehty kaksi tiedotetta ja annettu muutamia haastatteluja. Hanke on saanut hyvin näkyvyyttä sekä paikallisessa että valtakunnallisessa mediassa.

Vuonna 2018 keskitytään retkeilyreittien maastosuunnitteluun.

Pysyvät toimintamallit

Hankkeen tavoitteena on rakentaa toimintamalli yksityismaiden luontokohteiden kestävästä hyödyntämisestä sekä kesä- että talvimatkailukohteina. Konkreettisenä tavoitteena on kehittää sopimusmalli, jolla metsänomistaja ja luontomatkailuyrittäjä voivat sopia luontokohteen matkailukäytöstä. Sopimusmallissa metsänomistajan metsänhoitotoimia ei rajoiteta millään tavoin. Matkailuyrittäjä maksaa metsänomistajalle sovitun, kävijäkohtaisen korvauksen, jälkikäteen kävijämäärän mukaan. Ensimmäinen sopimus maanomistajan ja luontomatkailuyrittäjän välillä on tehty.

Onnistumiset	Haasteet / kehittämistarpeet
<ul style="list-style-type: none">• Yhteistyö metsänomistajien, luontomatkailuyrittäjien ja muiden hankekumppaneiden kanssa• Ensimmäinen sopimus hankkeessa suunnitellun retkeilyreittoa käytöstä ohjattuun luontomatkailuun on tehty maanomistajan ja luontomatkailuyrittäjän välillä	<ul style="list-style-type: none">• Suunniteltavien reittien suuri määrä• Matkailuyrittäjien saaminen mukaan uuteen toimintamalliin

4 Johtopäätökset ja kehittämisideat

Viestinnällä ja toiminnan tai tulosten jalkauttamisella on merkittävä rooli siinä, miten hyvin hankkeista jää pysyviä toimintamalleja. Esimerkiksi Luomuksen petolintuhankkeessa on tuotettu selkeät ohjeet haukan pesäalueen huomioimiseksi ja pesäpuiksi sopivien puiden jättämiseksi. Ohjeet ovat pysyvästi kaikkien saatavilla netissä.

METSO-kätköily -hankkeessa on luotu toimiva konsepti yksityisten metsänomistajien luontokohteiden hyödyntämisestä geokätköilyssä. Koko konsepti, lähtien paikallisten lasten ja nuorten innostamisesta ja osallistamisesta aina kätköilyyn liittyvien käytännön asioiden ratkaisuihin, olisi hyödyllistä olla vielä kuvattuna ja kaikkien saatavilla. Toimintamallien kuvauksen ja käytännön ohjeistuksen julkaiseminen netissä kaikkien käyttöön olisi jatkossa hyvä liittää osaksi kaikkia niitä hankkeita, joissa tavoitteena on toimintamallin kehittäminen. Yhteistyöverkostoissa on vuosien mittaan tuotettu monenlaisia hyödyllisiä ohjeita ja toimintamalleja. Jotta niistä olisi hyötyä mahdollisimman laajalle toimijajoukolle, ne olisi tarpeen koota yhteen paikkaan, vähintään linkeinä. Sopiva paikka olisi Metsonpolku (www.metsonpolku.fi), jonka asemaa METSO-hanketoiminnan tietovarastona olisi hyvä vahvistaa. Olisi tärkeää, että hankkeet välittäisivät tiedon valmistuneista ohjeista ja muista aineistoista sekä tekemästään viestinnästä hankkeiden koordinaatiosta ja viestinnästä vastaaville henkilöille Suomen ympäristökeskukseen. Näin aineistot saadaan liitettyä tai linkitettyä metsonpolku.fi-sivustolle ja voidaan tuottaa niiden perusteella sivustolle uutisia ja muuta ajankohtaisviestintää. Yksi ongelma ovat aineistot, jotka nettisivujen tai organisaatioiden uudistuessa häviävät alkuperäisiltä sivuiltaan. Metsonpolku.fi-sivusto on tässä mielessä pysyvämpi ainakin vuoteen 2025 asti.

Matkailu- ja luontoyrittäjät, metsänomistajat sekä metsä- ja ympäristöalan toimijat ovat tärkeitä myös päättyneiden hankkeiden tuottamien toimintamallien jalkauttamisessa ja edistämisessä. Tältä osin METSO-toimijakenttä on laajentunut toimintaohjelman edetessä. Tulosten jalkauttamiseksi hankkeen kannalta tärkeät sidosryhmät on hyvä tunnistaa ajoissa ja sitouttaa mukaan jo käynnistysvaiheessa, kuten METSO-verkostohankkeissa tyypillisesti toimitaankin. Monitahoisesta yhteistyöstä voi olla toimijoille hyötyä myös tulevaisuudessa. Viestinnän kannalta yhteydet eri medioiden edustajiin ovat arvokkaita. Toisaalta sosiaalinen media tarjoaa helppoja kanavia tavoittaa potentiaalisesti laajoja yleisöjä nopeastikin. Rohkea ja aktiivinen viestintä sosiaalisessa mediassa voi olla kustannustehokas tapa tavoittaa etenkin nuori metsä- ja luontoasioista kiinnostunut ikäpolvi.

Sekä yhteistoimintaverkostojen keskinäisellä että niiden ja valtakunnallisten luonnonhoidon kehittämishankkeiden välisellä yhteistyöllä on mahdollista saada aikaan näkyvämpää viestintää ja vaikuttavampaa tulosten jalkauttamista. Petolintuhanke on tehnyt yhteistyötä talousmetsien luonnonhoidon tasoa parantavia toimintamalleja kehittävän Monimetsä-hankkeen kanssa, mutta myös muut hankkeet voisivat hyötyä hankekumppanuuksista. Kuusamon yksityismaiden luontomatkailua edistävässä hankkeessa voisi olla iloa ja hyötyä METSO-kätköilyhankkeen kokemuksista luontokohteiden hyödyntämisestä geokätköilyssä. Miten suunnitteilla oleva haukkametsätunniste käy yksiin Digiriistametsä-hankkeessa tuotettavien kanalintumetsien tunnisteiden kanssa? Voiko sama metsäalue tukea sekä kanalintujen että petolintujen esiintymistä ja miten metsänomistaja voisi ottaa molemmat lajiryhmät huomioon? Todennäköisesti hankkeiden välillä olisi hyviä mahdollisuuksia hyötyä

menetelmällisesti ja/tai viestinnällisesti toisistaan. Metsänomistajien luontoverkoston tilaisuuksissa onkin tänä vuonna tarkoitus olla yhtenä teemana riistaa suosiva metsänhoito. Hankkeet voisivat järjestää yhteisiä tilaisuuksia myös median tai metsä- ja ympäristöalan organisaatioiden edustajille oman teemansa näkyvyyden takaamiseksi sekä tiedon levittämiseksi METSO-ohjelmasta.

Vuonna 2018 Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyönä valmistuu arviointi METSO-hanketoiminnan vaikuttavuudesta. Arviointi tulee antamaan lisätietoa myös yhteistoimintaverkostojen vaikuttavuudesta ja kehittämistarpeista vaikuttavuuden parantamiseksi. METSO-yhteistoimintaverkostot ovat yksi tapa edistää erilaisia monimuotoisuuden turvaamisen ja metsien kestävästä monikäytön näkökulmia. Hankkeiden kytkeytyminen virkistys-, matkailu- tai metsästysasioihin monipuolistaa METSO-toimijakenttää ja lisää toimintaohjelman vaikuttavuutta. Samalla edistetään monimuotoisuuden turvaamisen läpileikkaavaa toteutusta eri sektoreilla. Haasteena on ollut varmistaa toiminnan jatkuvuus sekä tulosten käytön ja toimintamallien laajentaminen. Yhteistoimintaverkostot voivat kuitenkin merkittäväällä tavalla muokata paikallisten metsänomistajien asenteita ja näkemystä monimuotoisuusasioissa, ja ne toimivat uusina, ruohonjuuritason avauksina metsäluonnon suojelun ja luonnonhoidon toimintatapojen monipuolistamisessa.

5. Viitteet

Hytönen, M. 2017. Yhteistoimintaverkostojen yhteiskunnallisten vaikutusten seuranta. 2017. Julkaisussa: Koskela, T. (toim.) Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden turvaaminen - Luken METSO- tutkimuksen 2013-2016 raportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 65/2017:30-34. http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/540641/luke-luobio_65_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuusela, S., Hytönen, M. & Rantala, M. 2014. METSO-yhteistoimintaverkostojen seuranta 2013. Metlan työraportteja 298:1-50. <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2014/mwp298.htm>

Primmer, E. & Keinonen, E. 2006. Yhteistoimintaverkostot – Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman kokeiluhanke. Suomen ympäristö 45:1-82. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/38768>